

יד:

עין משפט
גד מצוה

מסורת הש"ס

א) (ג' ל'ג' - ג' ל'ג' א) ל'ג' דף
י"א: (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ס) (מ'מ'ט ו') כ"ט: ר',
י"ב: (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ט"ז: (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
מ"ג: (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')

הגהות הב"ח

א) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ב) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ג) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ד) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ה) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ו) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ז) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ח) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ט) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
י) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')

הגהות הגר"א

א) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ב) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ג) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ד) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')

מוסף רוספוט

א) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ב) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')

רב ניסים גאון

א) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')
ב) (א' ד'כ"ט ו') (ד' ס'ס' א')

היה קורא פרק שני ברכות

וא' אלהים אמת. לך אין מפסיקין בין אני ה' אלהיכם לאמת: כל אמת אמת פספסה להאי. ריהטא של אמת תפסחו לזה: הא שמעפסא. דרב שמואל בר יהודה אמר אמרי במערכא וכו'. ק"ש של ערבית אין קורין צה פרשת יציאת מצרים וכו'.

יהו' אלהים אמת חוזר ואומר אמת או אינו חוזר ואומר אמת א"ר אבהו א"ר יוחנן חוזר ואומר אמת רבה אמר אינו חוזר ואומר אמת ההוא דנחית קמיה דרבה שמעיה רבה דאמר אמת אמת תרי וימיני אמר רבה כל אמת אמת תפסיה להאי אמר רב יוסף כמה מעליא הא שמעתתא דכי אחא רב שמואל בר יהודה הא אמר אמרי במערכא ערבית דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אני ה' אלהיכם אמת אמר ליה אביי מאי מעליותא והא אמר רב כהנא אמר רב לא תחיל ואם התחיל גומר וכי תימא ואמרת אליהם לא היו התחלה והאמר רב שמואל בר יצחק אמר רב דבר אל בני ישראל לא היו התחלה ואמרת אליהם היו התחלה אמר רב פפא קסברי במערכא ואמרת אליהם נמי לא היו התחלה עד דאמר ועשו להם יציאת אמר אביי הלכך אנן אתחילין מתחילין דקא מתחילין במערכא וכיון דאתחילין גומר נמי גמרינן דהא אמר רב כהנא אמר רב לא יתחיל ואם התחיל גומר חייא רב רב אמר אמר אני ה' אלהיכם צריך לומר אמת לא אמר אני ה' אלהיכם אינו צ"ל אמת והא בעי לאדכורי יציאת מצרים דאמר הכי מודים אנחנו לך ה' אלהינו שהוצאתנו מארץ מצרים ופדיתנו מבית עבדים ועשיית לנו נסים וגבורות על הים ושרנו לך: אמר ר' יהושע בן קרחה למה קרמה פרשת שמע וכו': תניא ר"ש בן יוחי אומר ברין הוא שיקדים שמע לוהיה אם שמוע שזוה ללמוד וזה ללמד והיה אם שמוע לוויאמר שזוה ללמוד וזה לעשות אמו שמע ללמוד אית ביה ללמד ולעשות לית ביה והא כתיב ושנתם וקשרתם וכתבתם ותו והיה אם שמוע ללמוד הוא דאית ביה ולעשות לית ביה והא כתיב ושקשרתם וכתבתם אלא הכי קאמר ברין הוא שיקדים שמע לוהיה אם שמוע שזוה ללמוד וללמד ולעשות והיה אם שמוע לוויאמר שזוה יש בה ללמד ולעשות וויאמר אין בה אלא לעשות בלבד ותיפוק ליה מדרבי יהושע בן קרחה חדא ועוד קאמר חדא כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה ואח"כ יקבל עליו עול מצות ועוד משום דאית בה הני מילי אחרנייתא. רב ימיני דיהא וקרא ק"ש ואנח תפילין (ו) וצלי והיכי עביד הכי והתניא החופר כוך למת בקבר פטור מק"ש וזמן התפלה וזמן התפילין וקורא ק"ש ומתפלל הא גופא קשיא רישא אמר פטור וסיפא חייב הא לא קשיא יסיפא בתרי ורישא בחד מ"מ קשיא לרב רב כרבי יהושע בן קרחה קרחה קרחה ליה דאמר עול מלכות שמים תחלה ואח"כ יקבל עליו עול מצות ואמר רבי יהושע בן קרחה להקדים קריאה לקריאה קריאה לעשיה מי שמעת ליה ותו מי סבר ליה כרבי יהושע בן קרחה והאמר ר' רב חייא בר אשי זמנין סניאין הוה קאימנא קמיה דרב ומקדים ומשי ידיה ומברך ומתני לן פרקין ומנח תפילין והדר קרי ק"ש וכו' ברלא מנח זמן ק"ש א"כ מאי אסדרתיה דרב חייא בר אשי לאפוקי ממ"ד למשנה אין צריך לברך קמ"ל דאף למשנה נמי צריך לברך מ"מ קשיא לרב שלוחא הוא דעוית: אמר עולא ר"ל הקורא ק"ש בלא תפילין כאילו מעיד עדות שקר בעצמו א"ר חייא בר אבהו א"ר יוחנן כאילו הקריב עולה בלא מנחה וזבה בלא נסכים: ואמר רבי יוחנן הרוצה שיקבל עליו עול מלכות שמים שלמה יפנה

למה קרמה פרשת שמע לוהיה אם שמוע. וא"ת תיפוק ליה דקדמה בתורה וי"ל דהכי קאמר למה קדמה אף לפרשת יציאת קדמה לכוין אלל ודאי אין אנו מושפין לזה שהיא קודמת בתורה שמים דלמרינן אין מוקדם ומאוחר וא"כ היה לנו להקדים וי"אמר אינה נוחתת אלא ביום. מכאן משמע כר שמעון דאמר צפי התכלת (מנחות ד' מג.) דל"י מ"ע שהזמן גרמא וכן אימא נקדושינן (פ"ק ד' ג'): דקאמר יציאת מצוה עשה שהזמן גרמא וכו' א"כ למ"ד (מנחות מה.) יציאת מצוה טעיה הוא ואפילו מונחת ביופסא אפ"ה מייבנת בלילית היכי אשכחן שהיה הזמן גרמא. וי"ל דאם היה כסות המיוחד ללילה פטור והכי אימא בירושלמי דקדושינן אמר להם ר"ש אי אמת מודים לי בלילית מ"ע שהזמן גרמא שהרי כסות לילה פטור מן הלילית א"כ אינא טעמא דרבנן שאם היה מיוחד ליום וילנה שייבנת בלילית: אמת מודים לי בלילית ומהמם משמע שמומר להניח תפילין בין גאולה לתפלה וכן בעלית מניח מעט עולתו בין גאולה לתפלה. וכן חז"ש שרבי יצחק ברבי יהודה שלח חסר טעיה ושהיה השלח וכבר קרא ק"ש בברכותיה ומעטף בעולתו וגמר שמונה עשרה והיכי ראהי מהכא מההיא דרב. מ"מ טי תלמך בין תפילין לטלית דעיקר ק"ש ותפלה שייכי בתפילין כדאמר בסמוך כאילו מעיד עדות שקר בעצמו פירוש בלדון שזוה שהוא קורא והיו נעלמו ולאות על ידן ואין. ותפלה נמי כדלמרינן (ו) קרי ק"ש ומתפלל זו היא מלכות שמים אבל לילית שאינו אלא מונח טעיה שאם יש לו טעיה חייב וחס אין לו פטור מלילית וטלית לקדוש ק"ש בלא יציאת ודאי דהי הפסקה. והרב רבי משה מקובי היה אומר דאפי' מכאן אין ליה דמאי למימר הניח תפילין בלא כרכה ולאחר י"ח ממשמש כזה ומנכר עליהם וזכה סגי שגם מותר להתעטף בעלית בעת שידיו מטונפות ואחר שטול ידיו ושימשם בעולתו ומנכר: ומכל מצות האמורות בתורה. וא"ת וכו' ק"ש לא הוה בכלל מצוה האמורות בתורה. וי"ל דאי לא תני נהדיח ק"ש הוה אמינא דדוקא הני דלת לכו קביעות זמן אבל ק"ש דקביע לכו זמן לא הוילא חזון עובר קמ"ל: עולה בלא מנחה. ה"ה דמני למימר בלא נסכים שהרי עולה נמי טעונה נסכים אלא לישנא דקרא נקט עולה ומנחה וגו': אמרן

ב) א טוסי' אית טעין טו
טפיק וי:
בא ב טוסי' טס טפיק ט:
כב ג ד מיי פיד טפיק ט:
ק"ש הלכה ג טפיק
טפיק טו טוסי' אית
טפיק טו טפיק טו:
טפיק טו טפיק טו:
כב ד ה מיי פיד טפיק ט:
טפיק טו טוסי' אית
אית טפיק טו טפיק טו:
אית טפיק טו טפיק טו:
דף טו. וי"ח טפיק טו:

תורה אור השלם

1. וי' אלהים אמת הוא
אלהים יחיד ומלך עולם
מקפצה הרעש הארץ ולא
יבול גוים ועמם

מוסף רש"י

כאילו מעיד עדות שקר
בעצמו. ולומר נסכים
דנחש מנו מעולם לא היה
הקריב מלוחו, והיא קריאה
נעלמה לטעם מעלה הוא ו:
הוה בשם רש"י.